

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальна психологія

Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Назва освітньої програми	Психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук, доцент Меленчук Наталя Іванівна	097-880-21-79	Natmelenchuk0808@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» є підготовка фахівців спеціальності 053 «Психологія» за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-професійною програмою «Психологія»; усвідомлення місця загальної психології в системі наук та її методологічних основ; ознайомлення з базовими поняттями; формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки.

Основними **задачами** дисципліни є: формування навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей; закономірностей процесів становлення, розвитку й соціалізації особистості, розвитку соціальної групи; розуміння предметної області та професійної діяльності в команді та на рівні міжособистісної взаємодії, розпізнавання психологічних проблем та пропонування шляхів їх розв'язання.

Передумови для вивчення дисципліни. Паралельно з вивченням навчальної дисципліни «Загальна психологія» здобувачі мають вивчати такі навчальні дисципліни, як «Історія психології», «Психофізіологія», «Психологія особистості» та «Теоретичні основи психологічної реабілітації».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Загальна психологія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

Навчальна дисципліна «Загальна психологія» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

- предмет і завдання психології, її зв'язок з іншими науками; основних методологічних принципів і методів дослідження психіки;
- особливості психічного відображення дійсності;
- природу і сутність психіки людини;
- психічні процеси, стани та властивості особистості;
- рушійні сили психічного розвитку особистості;
- основні характеристики соціальних груп;
- основні закономірності міжособистісного спілкування та взаємопізнання;
- індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їхній розвиток;
- зміст, структуру і види діяльності та поведінки особистості.

Вміти:

- використовувати психологічні методи вивчення особистості та колективу;
- аналізувати психічні процеси, стани та властивості особистості;
- розкривати зміст основних психологічних понять, давати їх визначення;
- використовувати теорії особистості для аналізу її психологічної структури та психологічних особливостей;
- проводити аналіз процесу міжособистісної взаємодії;
- застосовувати одержані знання в практичній діяльності, вирішувати психологічні завдання.

Навички:

- пояснення психологічного змісту та механізмів становлення і розвитку різних форм прояву психіки;
- організації дослідження психічних явищ відповідно до методологічних принципів психології;
- застосування методів діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
12	360	56 / 16	98 / 20	206 / 324	1	1, 2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак.	сам. роб.		лекц.	прак.	сам. роб.
Змістовий модуль І. ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ								
Тема 1. Психологія як наука. Предмет, завдання і методи психології	26	4	8	14	26	2	-	24
Тема 2. Психіка як об’єкт психології. Виникнення і розвиток психіки.	26	4	8	14	26	2	2	22
Тема 3. Відчуття і сприймання – чуттєві форми пізнання дійсності	26	4	8	14	26	2	2	22
Тема 4. Пам’ять: процеси, теорії і закономірності функціонування	26	4	8	14	26	-	2	24
Тема 5. Мислення і уява – логічні форми пізнання дійсності	26	4	8	14	26	-	2	24
Тема 6. Увага як форма організації психічної діяльності	26	4	8	14	26	-	2	24
Тема 7. Емоційно-вольові процеси і стани особистості	26	4	8	14	26	2	2	22
Змістовий модуль 2. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ								
Тема 8. Зміст і структура особистості	26	4	6	16	26	2	2	22
Тема 9. Діяльність та спілкування	24	4	6	14	24	2	-	22
Тема 10. Міжособові стосунки в групах	24	4	6	14	24	-	2	22
Тема 11. Мотиви та мотивація	24	4	6	14	24	-	2	22
Тема 12. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки	28	4	6	18	28	2	2	24
Тема 13. Природа і сутність характеру. Акцентуйованість характеру	28	4	6	18	28	2	-	26
Тема 14. Задатки та здібності людини	24	4	6	14	24	-	-	24
Усього годин	360	56	98	206	360	16	20	324
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК, ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Загальна психологія» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді доповідей, есе, презентацій.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Змістовий модуль І. ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ		
1	Тема 1. Психологія як наука. Предмет, завдання і методи психології <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Підберіть п'ять приказок, в яких зафіксовані життєві психологічні знання. Спробуйте пояснити їх і з'ясувати, які особливості цих знань у них втілені. 2. Назвіть (перерахуйте) найбільш значні школи (напрями) психологічної науки в ХХ ст. та імена їх найвидатніших представників. 3. Розкрийте внесок Г. С. Костюка у становлення та розвиток вітчизняної психологічної науки. 4. Скласти схему: «Методи психології». <i>Ведення психологічного словника.</i> <i>Підготувати презентацію на тему: «З історії тлумачень функціональної сутності психіки» (див. Москалець В.П. Загальна психологія : підручник. К. : Ліра-К, 2020. 564 с. http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk814182%20.pdf)</i>	14	22
2	Тема 2. Психіка як об'єкт психології. Виникнення і розвиток психіки <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Наведіть приклади, які дозволять проілюструвати психічні стани, властивості та процеси. Який існує взаємозв'язок психічних станів людини з психічними процесами і властивостями особистості? У чому полягає індивідуальна своєрідність і типовість, різноманіття і полярність психічних станів людини?	14	24

	2. Укладіть порівняльну таблицю, визначивши найсуттєвіші відмінності психіки людини і тварин: «Розбіжності психіки людини і тварини». 3. Яка роль свідомості у розвитку людини? Чому свідомість притаманна лише людині, але не проявляється навіть у вищих тварин? 4. Хто вперше почав вивчати неусвідомлювані психічні процеси у психології? 5. Який взаємозв'язок свідомого і несвідомого у психіці людини? 6. Знайдіть в психологічній літературі інформацію про дітей, які виховувалися тваринами. Чому виникали проблеми з тим, щоб ці діти змогли жити серед людей? 7. Створіть короткий відеоролик про значення розвитку когнітивних процесів під час раннього втручання. 8. Есе-роздум: Як розвиток психічних процесів у рамках раннього втручання впливає на подальшу соціальну адаптацію дитини? <i>Ведення психологічного словника.</i>		
3	Тема 3. Відчуття і сприймання – чуттєві форми пізнання дійсності <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Визначте, про яку закономірність відчуттів йдеться у наведеному прикладі. «При вигляді лимона у багатьох людей виділяється слина і відчувається смак кислого». 2. Визначте, з чим пов'язане описане явище. «На білій стіні висить годинник, чорний циферблат якого укладено в овал сріблястого кольору. Людина пильно вдивляється в циферблат, намагаючись визначити положення стрілок, а потім переводить погляд на білу стіну і раптом «бачить» там годинник в дещо зміненому вигляді». 3. Знайдіть приклади сенсibilізації та адаптації аналізаторів, пов'язаних із професійною діяльністю людини. 4. Чим відрізняється сприйняття від відчуттів? 5. У чому особливості сприйняття руху, простору і часу? 6. Скласти схему: «Види відчуттів». <i>Ведення психологічного словника.</i>	14	22
4	Тема 4. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Яка роль повторення в процесі запам'ятовування? 2. Що таке «фактор краю»? 3. Як залежить продуктивність опосередкованого запам'ятовування від характеру асоціативних зв'язків? 4. Як впливає емоційний стан на процес заучування та довгострокового запам'ятовування? 5. Чи пов'язана модальність сприймання, уявлення та запам'ятовування?	14	24

	6. Поясніть, чому ми завжди довше пам'ятаємо про роботу, яку не встигли закінчити. Який ефект із цим пов'язаний? 7. Поясніть, чому інтенсивне опрацювання матеріалу в короткий час приводить до більш ефективного запам'ятовування, ніж тривале, але неінтенсивне вивчення. 8. Скласти схему: «Види пам'яті». <i>Ведення психологічного словника.</i>		
5	Тема 5. Мислення і уява – логічні форми пізнання дійсності <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Який вид умовиводів реалізується у нижченаведеному прикладі: «Вчитель по черзі викликає всіх учнів у класі за прізвищами. Кожен відкликається. На підставі того, що кожен у списку виявився на місці, вчитель робить висновок, що в класі немає відсутніх». 2. Визначте, які види мислення виявляються в наведених нижче ситуаціях: а) Збирання дитиною конструктора. б) Проектування дизайнером інтер'єру приміщення. в) Перекладання речей на полиці з місця на місце з метою знайти спосіб найкращого їх розміщення. г) Рішення навчальної задачі новим способом. 3. Поясніть, чому деякі люди, неосвічені в медицині, прочитавши опис якогось захворювання, схильні уявляти, що вони захворіли саме на цю хворобу, що й у них виявляються симптоми цієї хвороби. Яка особливість людської уяви виявляється при цьому? 4. Проведіть спостереження за маленькою дитиною. Назвіть критерії зовнішнього та внутрішнього мовлення. 5. Розробіть психологічні рекомендації батькам: що потрібно робити, щоб розвину творчу уяву дитині? 6. Скласти схему: «Види мислення». 7. Скласти схему: «Види і функції уяви». <i>Ведення психологічного словника.</i>	14	24
6	Тема 6. Увага як форма організації психічної діяльності <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Чи можлива розумна діяльність без уваги? Чим може зумовлюватися неуважність учнів на заняттях? 2. Розкрийте зміст кожної якості уваги, її роль у житті й діяльності людини, назвіть фактори, що впливають на прояв і розвиток цих якостей. 3. Який зв'язок уваги з іншими психічними процесами? 4. Чим відрізняються довільна та післядовільна увага? 5. Школяр вчить уроки і водночас слухає улюблену рок – групу. За якої умови це сприятиме, а за якої –	14	24

	перешкоджатиме навчанню? 6. Встановіть найбільш типові порушення уваги та запропонуйте способи їх корекції. 7. Опрацюйте методики (тест «Структура інтелекту» Р. Амтхауера, тест «Таблиці Шульте») і проаналізуйте отримані вами результати. <i>Ведення психологічного словника.</i>		
7	Тема 7. Емоційно-вольові процеси і стани особистості <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. У чому полягає відмінність між емоціями та почуттями? 2. Дайте характеристику наступним почуттям: симпатія та антипатія, прив'язаність, дружба, любов та закоханість, заздрість, ревності, щастя, ворожість. 3. Поняття про псевдопочуття. Почуття «нового», «почуття обов'язку», «почуття причетності», «почуття ліктя» та інші. 4. За якими параметрами можна оцінювати емоції? 5. Які переваги та недоліки методу самооцінки та самозвіту в оцінці емоцій? 6. Проаналізуйте поняття «емоційна зрілість», «емоційна незрілість»? 7. Розкрийте поняття емоційної експресії. 8. Наведіть приклади, як проявляється вольова регуляція поведінки під час навчання. 9. Наведіть приклади, як первинні, вторинні і третинні вольові якості особистості проявляються у нашій повсякденній активності? 10. Як пов'язані вольові зусилля, мотивація та задоволення, що виникають в процесі діяльності? Обґрунтуйте відповідь. 11. Що спричиняє в людини психічний стан фрустрація? Які її прямі психологічні наслідки? 12. З'ясуйте власну здатність до емпатії за допомогою «Методики діагностики рівня емпатичних здібностей» В.В. Бойка. Проаналізуйте результати. Розробіть психологічні рекомендації, спрямовані на емоційну регуляцію власної поведінки. <i>Ведення психологічного словника.</i>	14	22
	Змістовий модуль 2. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ		
8	Тема 8. Зміст і структура особистості <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. З якою самооцінкою пов'язана така поведінка хлопця у наведеному прикладі. Обґрунтуйте свою відповідь. Надайте рекомендації для такої людини. «В. погано обізнаний про свою особистість, її можливості, обмеження і	16	22

	потреби, він постійно доводить оточуючим і собі важливість окремих своїх якостей і умінь, схильний до повторних, часто дезадаптивних стратегій і схем поведінки. В. не знає точно, чого він хоче і про що думає, знецінює свої досягнення, успіхи інших сприймає болісно, як виклик власній особистості». 2. Наведіть приклади актуалізації в свідомості людини різних «образів Я»: «Я-реальне», «Я-динамічне», «Я-ідеальне», «Я-ретроспективне», «Я-функціонально-рольове», «Я-соціальне», «Я-фізичне», «Я-духовне». 3. Поясніть значення поняття «рівень прагнень». Яке співвідношення рівня прагнень і можливостей необхідне для забезпечення кращого розвитку й формування особистості? 4. Поясніть значення поняття «психологічний захист». У яких ситуаціях вступають у дію захисні механізми психіки? 5. Проаналізуйте, які соціальні ролі ви виконуєте. <i>Ведення психологічного словника.</i> <i>Підготувати презентацію: «Теоретичні підходи до типології особистості» (теоретичний підхід на вибір).</i>		
9	Тема 9. Діяльність та спілкування <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Охарактеризуйте навчання як вид діяльності. Вкажіть його природу, мотиви, вікові та сутнісні характеристики. 2. Охарактеризуйте працю як вид діяльності. Вкажіть його природу, мотиви, вікові та сутнісні характеристики. 3. Визначте, який закономірний зв'язок між психікою і діяльністю виявляється в наведеному прикладі. «Вивчення людей похилого віку та довгожителів засвідчує, що поступове вивільнення від обов'язків і пов'язаних з ними функцій призводить до звуження та порушення особистості і, навпаки, постійний зв'язок з довколишнім життям сприяє збереженню особистості аж до смерті. Якщо людина з певних причин припиняє професійну, громадську діяльність, то це зумовлює глибокі зміни у структурі її особистості». 4. Які механізми та ефекти соціальної перцепції виявляються при співпраці психолога та клієнта? В якому разі їх вплив матиме позитивний або негативний ефекти? 5. Які функції виконує спілкування? Спробуйте самостійно дібрати приклади, що розкривають зміст кожної з функцій спілкування. 6. Що належить до невербальних засобів спілкування? Розкрийте їхню сутність. 7. Який із методів впливу на співрозмовника є найбільш насильницьким? Аргументуйте свою думку. 8. Які маніпуляції застосовуються в процесі спілкування? Розкрийте психологічні основи деяких із них. <i>Ведення психологічного словника.</i>	14	22
10	Тема 10. Міжособові стосунки в групах <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i>	14	22

	1. Що таке колектив і яка його роль у становленні особистості? Чим ця група людей відрізняється від інших? 2. Яким чином формуються міжособистісні стосунки у групі? 3. В чому суть явищ психологічної сумісності та конфлікту у міжособистісних стосунках? 4. Яка роль психологічних механізмів міжособистісних відносин у становленні особистості та розвитку групи? 5. Розкрийте роль референтної групи в становленні особистості. 6. Колектив – це група, але не будь-яка група – колектив. Як Ви це розумієте? 7. Проаналізуйте особливості міжособистісних відносин у групі, використовуючи методику «Соціометрія» (Дж. Морено). 8. Опрацюйте методику «Визначення індексу групової згуртованості» Сішора і проаналізуйте отримані вами результати. 9. Розробіть психологічні рекомендації, спрямовані на покращення психологічного клімату в колективі. <i>Ведення психологічного словника.</i>		
11	Тема 11. Мотиви та мотивація <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1 Чим відрізняються між собою поняття «уміння», «навичка», «звичка»? 2. Якими є особливості мотивації досягнення успіхів і уникнення невдач? Як можна пояснювати безпорадність з точки зору мотивації? Яким чином характеризують особистість наступні мотиваційні утворення: афіліація, мотив влади, альтруїзм, агресивність? 3. Наведіть приклади ситуацій, у яких актуалізуються мотиви досягнення успіху й уникнення невдач. 4. Перерахуйте зовнішні й внутрішні мотиви, що виникають у навчальній діяльності. 5. Які принципи мотивації людини були розкриті в теорії ієрархії потреб А. Маслоу? Які рівні має піраміда потреб А. Маслоу? 6. Опрацюйте методику «Визначення спрямованості особистості (орієнтаційна анкета)» і проаналізуйте отримані вами результати. <i>Ведення психологічного словника.</i>	14	22
12	Тема 12. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Які якості особистості потрібно віднести до властивостей темпераменту? 2. Яке співвідношення темпераменту й особистості? Наведіть приклади, як це співвідношення проявляється у поведінці. 3. Наведіть приклади, яким чином можуть бути пов'язані вік, стать, конституція з властивостями особистості. 4. Навести приклади представників різних типів темпераменту серед літературних героїв.	18	24

	5. Дайте порівняльну характеристику типам темпераментів людини, спираючись на властивості НС людини. <i>Ведення психологічного словника.</i> <i>Підготувати презентацію на тему: «Історичне вчення про темперамент».</i> 3. Есе щодо власного типу темпераменту.		
13	Тема 13. Природа і сутність характеру. Акцентуованість характеру <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Які риси особистості поєднуються в характері? 2. Які риси характеру особистості є типовими, а які – нетиповими? 3. У чому виявляється акцентуація характеру особистості? 4. Як поєднуються в характері природні та соціальні чинники? 5. Яким є механізм формування властивостей характеру? 6. Яка роль самовиховання у становленні характері особистості? 7. Напишіть самохарактеристику. Згрупуйте риси характеру на підставі ставлення до речей, інших людей, самого себе, діяльності. До якого типу ви віднесете свій характер? Як формувалися окремі риси вашого характеру? Чи властиве вам загострення якихось рис? 8. Опрацюйте методику «Опитувальник Шмішека» і проаналізуйте отримані вами результати. <i>Ведення психологічного словника.</i> <i>Підготувати презентацію «Типи акцентуацій характеру».</i> <i>Складіть есе щодо особливостей власних акцентуацій характеру.</i>	18	26
14	Тема 14. Задатки та здібності людини <i>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</i> 1. Охарактеризуйте основні види здібностей людини, встановіть зв'язок між ними. 2. Обдарованість, задатки, здібності, геніальність – як розрізнити і пов'язати ці поняття? 3. Якою є природа індивідуально-психологічних відмінностей людей і їх здібностей? 4. Як можна пояснити той факт, що людина, яка не має здібностей до певного виду діяльності, досягає в ній таких самих високих результатів, як і та, що має здібності до цього виду діяльності? 5. Ознайомтеся з переліком здібностей, важливих для професії педагога. З'ясуйте, які з них є відносно загальними, а які – відносно спеціальними: а) Творче ставлення до справи. б) Високий рівень розумових здібностей	14	24

в) Здатність розуміти внутрішній стан іншої людини. г) Організаторські здібності д) Здатність добре володіти собою, керувати своїми почуттями. є) Здатність передбачити зміни в поведінці й розвитку особистості. д) Здатність передавати іншим своє ставлення до справи. 6. З'ясуйте, що дає можливість людині нижчого рівня здібностей до певної діяльності виконувати її краще, ніж людині більш здібній? Які психічні якості особистості роблять це можливим? 7. Доберіть приклади з життя видатних людей (вчених, письменників, акторів, музикантів, політиків), які демонструють особливості прояву, розвитку, компенсації, взаємозв'язку здібностей. <i>Ведення психологічного словника.</i>		
Всього	206	324

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік, екзамен.
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЕКЗАМЕН

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

	виконання		
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- від 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

ЗАЛІК

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Буняк Н.А. Загальна психологія: лекції. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 300 с.
2. Варій М.Й. Загальна психологія. Львів : Апріорі, 2016. 382 с.
3. Долинська Л.В. Загальна психологія : Хрестоматія. К. : Каравела, 2017. 640 с.
4. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
5. Максименко С. Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. Київ : МАУП, 2020. 256 с.
6. Москалець В.П. Загальна психологія. К. : Ліра, 2020. 564 с.
7. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник. К. : Каравела, 2020. 418 с.
8. Рибалка В.В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник. Київ: Талком, 2017. 245 с.
9. Савчин М. В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 344 с.

Допоміжна

1. Бабаян Ю.О. Соціальна психологія. Хрестоматія: навчальний посібник. Миколаїв: Іліон, 2017. 286 с.
2. Загальна психологія : хрестоматія : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / упоряд.: О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук [та ін.]. Київ : Каравела, 2022. 640 с.
3. Іллін Є. П. Мотивація і мотиви / переклад з рос. мови, передмова та примітки Т. В. Тадеєвої. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. 512 с.
4. Ільїна Н. Психологія творчості та обдарованості. Київ : Університетська книга, 2018. 227 с.

5. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
6. Меленчук Н.І., Мухаровська Б.О. Особливості самоставлення осіб із різним рівнем нарцисизму. Габітус. Вип. 49. 2023. С. 140-145.
7. Столяренко О.Б. Психологія особистості. Теоретичний курс. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.
8. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с.
9. Чудаєва Н.В., Шулдик А.В. Психологія мислення. Умань : Візаві, 2019. 206 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>